

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

35. De pactis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

nec expilare Ecclesias, Ecclesiasticasque personas & earum bona. Rationes passim videre est apud AA.

TITULUS XXXV.

De Pactis.

Q 1. *Quid & quotuplex sit pactum?* Resp. 1. Pactum juxta *L. 1. ff. h. t.* est duorum vel plurium in idem placitum consensus, scil. *de dando aliquo vel faciendo*. Acceptum specificè est conventio ultro citroque habita non *pariens actionem civilem*, per quæ verba differt à contractu *proprie tali*. Differt etiam pactum à *nuda pollicitatione*. Vide Engel *h. t. à n. 3. à transactione. L. 38. C. de transact. à testamento* omnique alià voluntate ultimâ, quia hæc unius testatoris voluntate constant.

Resp. 2. Præter varias divisiones, præcipuè pactum aliud *nudum* est, aliud *vestitum*. Pactum *nudum* est simplex aliquorum inter se de re aliquâ pactio sive conventio, solâ nitens æquitate naturali; nec habens à jure firmitatem vel actionem. *Vestitum* est conventio, quæ non solâ nititur æquitate naturali, sed insuper firmitatem, assistentiam, actionem à jure habet. Vestitur autem 1. si accipiat, aut ex naturâ suâ habeat rationem & nomen contractûs specifici, v. g. emptionis *L. 7. §. 1. ff. h. t.*, 2. si accedat stipulatio. *L. 3. C. de rer. permut.* 3. Si pactum nudum adjiciatur alteri

con-

contractui bonæ fidei *L. 7. §. 4. in fin. & 5. ff. h. r.*
Mol. Tr. 2. de J. & J. D. 255. n. 4. 4. Si ex al-
 terutrâ parte sit secuta traditio rei, vel impletio
 promissionis. 5. Si accedat juramentum. 6. Si
 instrumentum publicum à Notario confectum
 accedat. 7. Vestitur item per speciale privile-
 gium, uti fit in pactis sponsalitiis, promissione
 dotis &c.

*Q. 2. Qualem obligationem & actionem pa-
 riant pacta nuda? Resp. 1.* Certum est, quòd pa-
 riant obligationem naturalem & in conscientiâ;
 quia omnis consensus sufficienter expressus & ab
 alero acceptatus, nec à jure irritatus, si sit de re
 licitâ, jure naturæ obligationem inducit.

Resp. 2. Non tamen actionem pariunt pacta
 nuda *de jure Civili*, ut habetur in *L. 27. C. de Loc.
 & Cond. L. 7. §. 4. ff. de pact.* ratio, ne lites ni-
 miùm multiplicentur. Neque *de Jure Canonico*,
 cum nullibi extet textus, quo jus Civile quoad
 hoc foret correctum.

*Q. 3. Quinam pacisci possint aut non possint?
 Resp. ad 1.* Omnes pacisci [uti & contrahere]
 possunt, qui habiles sunt & non prohibentur.
 Ratio, quia ad inducendam obligationem plus
 non requiritur, quàm consensus liber; hic ergo
 si adsit, neque quis jure positivo prohibeatur, po-
 terit pro libitu pacisci vel contrahere.

Resp. ad 2dum. 1. Prohibentur *jure positivo Ec-
 clesiastico Pralati*, qui bonâ immobilia vel mobilia
 pretiosa, nisi causa justa & solennitates à jure præ-
 scriptæ intercedant, alienare non possunt. *tot. tit.
 de*

de reb. Eccles. alien. Deinde *Religiosi in particulari* invalidè paciscuntur aut contractus ineunt sine Superioris facultate *circa bona temporalia?* quia per votum paupertatis abdicarunt à se dominium & omnem circa res temporales dispositionem.

Resp. ad 2dum 2. Jure *Civili* pacisci non potest *pupillus* sic, ut, si absque autoritate tutoris fuerit pactus aut contraxerit, indèque non fit factus ditor, nequidem naturaliter obligetur ad servandum contractum, sed possit se salvâ conscientia gerere, ac si non contraxerit. *L. 59. ff. de O & A. L. 41. ff. de cond. indeb.* ratio, quia finis legis irritantis contractum à solo pupillo initum, fuit, consulere imbecillitati pupilli; atqui factum id non fuisset, si sublatâ obligatione civili remaneret naturalis. Idem fere, quod de *pupillo*, dicendum est de *Minorenni* absque autoritate Curatoris circa bona contrahente, per *L. 3. C. de in integr. rest.* idem de *prodigo* juridicè tali per *L. 1. ff. de Curat.*

Resp. ad 2dum 3. *Filiusfamilias* quamdiu impubes est, nequidem consentiente patre validè paciscitur vel contrahit, etiam circa castrensia. *§. 10. Inst. de inutil. stipul.* 2. Si pubes, validè de castrensibus & quasi, etiam sine consensu patris, paciscitur *L. 4. §. 1. L. 10. & ff. de Castr. pecul.* idem est de adventitiis, quorum ususfr. non habet pater. 3. Invalidè verò de bonis adventitiis regularibus & profectitiis absque consensu patris arg. *L. 4. cit.* & habetur clare in *L. fin. §. 5. §. filius autem. C. de bonis, quæ liberis.* Notari hic

hic poterit *c. pen. de sepult. in 6.* 4. Filius familias etiam majorennis sine consensu patris mutuum accipiens non tantum in foro externo tutus est, & urgeri non potest ad reddendum mutuum. *tot. tit. ff. & C. de S. C. Maced.* sed etiam in foro interno in casibus, *in quibus uti potest in foro externo exceptione S. C. Maced.* Ratio quia Resp. & potuit & voluit deobligare filiosfam, & patres in conscientia; ergo. Quod potuerit, nemo dubitat; quod voluerit, inde constat, quia ceteroquin nec filii, nec parentibus satis consultum fuisset. Imo *de rigore juris* saltem post sententiam judicis, licet inde factus sit ditior. *L. 9. §. 2. ff. ad S. C. Maced.* Neque jurato renunciare potest huic beneficio, saltem vivo patre & durantibus periculis; quia tale iuramentum aperte cederet in præjudicium tertii.

Q. 4. *Quanam sit materia & objectum pastorum, sive de quibus pacta & contractus iniri possint?* Resp. 1. Inutiliter quis paciscitur de facto alieno. *§. 3. & 21. Instit. de inutil. stipul.* uti & de facto impossibili. *L. 185. ff. de R. I.* Nec licet pacisci, *de factis turpibus* primum committendis. *L. 26. 27. ff. de V. O. L. 15. ff. de condit.* Si tamen pars altera turpe factum implevit, v. g. puella ob promissam pecuniam jam corporis copiam fecit, poterit hæc exigere pecuniam; quia peccatum hic nullum est. *Pirh. h. n. 27. 2.* Non licet pacisci *de rebus spiritualibus.* *c. 4. h. t. c. 6. eod.* plura ad *Tit. de Sim.* Non *de rebus alienis* ad transferendum earum dominium. *L. 15. & seq. ff. commod.* Non *de rebus humano commercio exemptis.* *§. 2. instit. de inutil. stipul.*

Liber I.

M

Non

Non de rebus in præjudicium tertii cedentibus.
 Non de rebus planè incertis, ut explicat Schmalzgg.
h. n. 22. Non de hæreditate viventis, de quo pacto
ad tit. de success. ab intest. Neque de non succeden-
 do in hæreditate paterna. *L. fin. ff. de suis & legiti-
 hæred.* ubi notandum tamen *c. 2. h. t. in 6.* 3. De-
 mum reprobantur de Jure Can. specialiter certa
 pacta, quorum exempla sunt in *c. 4. cit. h. tit. c. 7.*
eod. c. 1. de sepult. & c. 1. eod. in 6.

*Q. 5. Quanam sit forma pactorum & contra-
 ctuum? Resp. 1.* Substantialem à natura & LL.
 definitam habent, accidentalem à contrahentibus
 per *c. 85. de R. J.*

Resp. 2. Possunt pacta vel contractus iniri vel
 pure, id est non adjecto die, tempore, conditione,
 modo, & tum statim cedit & venit dies. *L. 213.*
ff. de V. S. vel in diem, h. est, impletioni & execu-
 tioni assignando diem vel tempus; quod si certum
 fuerit, obligatio quidem statim inducitur, non ta-
 men statim urget, sed expectandum, quoadusque to-
 tum tempus fuerit elapsum. *ff. 2. §. at ne ff. de V. O.*
 Vel sub *conditione*, v. g. solvam, si dignitatem
 petitam fuero consecutus, quæ conditio si *de fu-
 turo contingenti sit*, suspendit etiam obligationem,
 usque dum impleta fuerit conditio. Vel *sub modo*
 cum gravamine scil. in futurum, expresso per *Ly-
 ut*, quo casu statim nascitur obligatio, modo
 etiam nondum impleto. Vel denique *alternativè*,
 sive sub disjunctione, v. g. dabo tibi equum vel
 bovem; de qua obligatione loquuntur AA. ad
Reg. 79. in 6.

Q. 6.

Q. 6. Quæ hic notanda de contractibus?

Resp. 1. Contractus propriè est conventio ultro citroque habita pariens per se actionem civilem. Quasi contractus est tacita seu præsumpta conventio, ex qua producitur obligatio mediante aliquo facto. Vide *Instit. de obl. quæ ex quasi contractu.*

Resp. 2. Verus contractus alius est *nominatus*, qui proprium & speciale nomen in jure habet, ut emptio, venditio, locatio &c. alius *innominatus*, qui proprium & speciale nomen non habet, sed venit generali nomine *permutationis*, licet & hæc specificè sumi possit & soleat: est hic iterum quadruplex, *do, ut des; do, ut facias; facio, ut des; facio, ut facias.* In contractibus innominatis regulariter refilire potest pars, quæ jam implevit, etiam re non amplius integra. *L. 5. ff. de cond. caus. dat. caus. non secut. 2.* Verus contractus dividitur ratione modi, quo perficitur, in *realem*, quæ perficitur re, id est, traditione, ut contractus *commodati*; in *literalem*, qui verbis; in *verbalem*, qui certâ verborum formâ; in *consensualem* quæ solo consensu reciproco perficitur. 3. Dividitur in *onerosum*, & *reciprocum aut bilateralem*, & *in lucrativum, sive gratuitum*, aut *unilateralem*; hic est, quæ unam tantum partem gravat; in illo utrique partem onus imponitur. 4. In contractum *b. f.* in quo iudex ex æquo & bono pronuntiat, etiam si verbis expressum non sit; & in contractum *stricti juris*, qui secundum verborum, quibus constat, rigorem consideratur.

M 2

Resp.

Resp. 3. Alia sunt *substantialia* contractus, ut in emptione merx, pretium, consensus; & hæc à contrahentibus mutari non possunt: alia *naturalia*, quæ contractui insunt tacitè tanquam proprietates, & inesse præsumuntur, nisi per voluntatem partium tollantur per *Reg. 58. de R. J.* alia *solemnia*, quæ præter substantialia & naturalia requiruntur à Lege, Canone, consuetudine; hæc per modum formæ substantialis requiruntur, dicuntur solemnia *intrinsicæ*, uti assistentia Parochi in matrimonio, sine qua matrimonium non valet si non quidem ad valorem, sed ad licentiam præcisè requirantur, sunt solemnia *extrinsicæ*, uti trinitas denuntiatio. Demum *accidentalibus* dicuntur, quæ nisi specialiter adjiciantur non insunt, ut arrha in sponsalibus, additio in diem &c.

Resp. 4. Quando res, quæ in contractum deducta est, perit aut deterior est facta, tum si id contigit *dolo vel culpâ lata*, qui dolum aut culpam commisit, præstare tenetur. *L. 1. §. 5. ff. de A. & O. L. 32. ff. depos. 2.* Si *culpâ levi* eam tenetur præstare committens in iis contractibus, qui cedunt in utilitatem utriusque contrahentium. *L. 5. §. 2. L. 18. prin. ff. commod. 2.* Si *culpâ levissimâ*, hæc à committente præstatur in iis tantum contractibus, qui in solius accipientis commodum tendunt. *LL. cit. excipitur Precarium.*
4. Casus fortuitus, damnûmque inde secutum regulariter non præstatur. Vide Engel *h. n. 12. & seqq.*

TITU.